

ŠKOLSKÝ ROK 1953 - 54

V zmysle nového zákona nesie tunajšia škola nový názov:

Osemročná stredná škola

Vydaním tohto zákona vstupuje naše školstvo do novej etapy svojho vývoja. Pre spoločnú výchovu všetkých žiakov 8 školopovinných postupných ročníkov bola jednotne organizovaná povinná všeobecno-vzdelávacia škola. Je to osemročná stredná škola a prvých 8 ročníkov jedenásťročnej strednej školy. V postupných ročníkoch 6 – 8 vyučuje sa systémom odborného vyučovania. Súčasne sa v tomto období buduje sieť škôl pre mládež, ktorá vyžaduje osobitnú starostlivosť.

Prestavbou školstva sa však vývin nekončí. V boji o vyššiu kvalitu výchovy a vzdelania bolo treba riešiť ešte celý rad úloh, ako odstránenie nekvalifikovaných učiteľov diaľkovým štúdiom, výchova nových učiteľských kádrov /hlavne pre ročníky 6. – 8./, polytechnizácia vyučovania, alebo spájanie vyučovania s výrobnou praxou a životom. Tieto úlohy konkretizuje uznesenie ÚV KSČ z roku 1959 o úzkom spojení školy so životom a školský zákon z roku 1960, ktorým sa zavádza povinná deväťročná školská dochádzka, vyučovanie polytechnických predmetov /práce v dielňach a na pozemku, starostlivosť o dieťa, šitie a varenie pre dievčatá a na výberových školách výrobná prax/. S týmto súvisí hromadné poriadanie exkurzií do závodov, zvýšená účasť žiakov na vŕseužitochných prácach, ako zber plodín, surovín, liečivých rastlín, výsadba ovocných a lesných kultúr a pod.

Významným činom a veľkou sociálnou pomocou pre široké ľudové vrstvy bolo uznesenie ÚV KSČ, na základe ktorého sa všetkým školopovinným žiakom poskytujú učebnice a učebné pomôcky zdarma. Nové smery vo výchove mládeže obsahuje uznesenie ÚV KSČ z roku 1962. V rámci tohto sa otvorili nové perspektívy pre telesnú výchovu mládeže a všestrannú starostlivosť o deti cigánskeho pôvodu. Toto uznesenie žiada aj zvýšenie úrovne komunistickej výchovy na školách prvého a druhého cyklu. Pre tieto ciele bol zavedený nový predmet, občianska výchova, ktorým sa má posilniť politicko-ideová a mravná výchova žiakov.

V popredí pozornosti školy v posledných rokoch stojí ideovo-politický rast učiteľov a žiakov ako hlavná inšpekčná úloha MŠ SSR. Najvýraznejšími materiálmi pre sústavné zvyšovanie úrovne ideovo-politickej práce na školách a výchovných zariadeniach sú uznesenia ÚV KSČ z novembra 1968 a mája 1969. Ide predovšetkým o upevnenie vedúcej úlohy strany a posilnenie bratských vzťahov so Sovietskym zväzom, krajinami socialistického spoločenstva. Náplň týchto uznesení a ich plnenie je zakotvené v plánoch práce škôl.

Výstavba škôl

Tento stručný prehľad vnútornej prestavby školstva za 30 rokov slobodného budovania by bol neúplný keby som neuviedol rozvoj školskej výstavby na Kysuciach. Kto prechádza Kysucami autom, vlakom, nemôže nespozorovať, ako skoro v každej obci svieti do ďalekého okolia svojou novotou nová škola. Rozvoj školskej výstavby je jedným z najkrajších pamätníkov, ktoré vyrástli v období vlády ľudu na Kysuciach. Tu treba však pripomenúť, že

nie je v obciach ešte problém učebných priestorov vyriešený. Chýbajú učebne, školské stravovne, družiny mládeže, či telocvične.

Pracovné podmienky školy

V našej obci sú to hlavne priestory učení, družiny mládeže a školskej jedálne. Vyučuje sa na 2 zmeny – 5. až 9. roč. doobeda od 7.30 do 12.30 hod a ročníky 1. – 4. sa vyučujú popoludní od 12.45 hod do 17.00 hod. Práca 2. zmeny /popoludní/ je sťažovaná, pretože do školy prichádzajú unavení žiaci i učitelia. V zimných mesiacoch robí problémy i dochádzka žiakov zo vzdialenejších osád, keď 7 – 10 ročné deti vracajú sa zo školy potme. Tých najmenších v zimných mesiacoch čakajú rodičia, či starší súrodenci a odvádzajú domov.

Pre lepšiu orientáciu a prehľad uvediem v nasledovných zápisoch súhrnne niektoré čísla a fakty o činnosti škôl vo Svrčinovci za školské roky 1953/54 až 1974/75. Najskôr pohľad ne mená učiteľov, ktorí v našej obci pôsobili:

Učitelia v Svrčinovci

J. Valach, 6.10.1943 – 31.8.1960

Štefan Hustay, 1939 – s prerušením práce v školstve pôsobí dodnes

Magdaléna Jančarová, 1953 – 63

Emília Sládková, 1943 – 15.2.1966

Margita Korúcová /rod. Ševčíková/, 1.11.1953 – 1.9.1957

Anna Skrobánková, 1952 – 53

Zuzana Hustayová, 1938 – doteraz

Nataša Ševčíková /r. Šalmová/, s prerušením zamestnania od 1947 – doteraz

Mária Michalková, 1952 – 1954

Anna Martiniaková /r. Petráková/, 1953 – 1955

Ľudmila Jablonická /r. Chrvalová/, 1952 – 1957

Róbert Sládek, 1939 – 15.2.1966

Terézia Kováčiková, 1953 – 1957

Ladislav Hulita, 13.12.1948 – 1958

Mária Vojtašáková, 1950 – 1954

Emília Kozová, 1950 – 1960

Anna Matušovičová, 1952 – 53

Irma Cyprichová /r. Saxinoyorová/, 12.10.1949 – 1953

Štefan Poláček, 8.11.1954 – 30.6.1955

Božena Božeková, 1954 – 1.4.1962

Marta Zochmarová, 1955 – 1958

Mária Jurkyová, 1955 – 57

Pavol Lašák, 1955 – 30.10.1955

Michal Kubinda, 1.11.1955 – 30.6.1960

Pavol Benovič, 1.9.1956 – 30.10.1956

Mária Vaculová, 1956 – 1.2.1958

Petronela Duchoňová, 1.11.1956 – 18.12.1956
Peter Ondrejka, 1.2.1956 – 1.12.1961
Júlia Nováková, 1.3.1957 – 30.6.1958
Jozefa Haroyašová, 1957 -58
Edita Kullová /r. Klieštincová/, 1957 – 8.1.1964
Agnesa Maťašková, 1957 – doteraz
Štefánia Kullová, 1957 – 1.12.1971
Anton Maťašek, 1.2.1958 – doteraz
Edita Gregušová, 1957 – 1971
Viliam Štrba, 1957 – 58
Pavol Ondrišík, 1.9.1958 – 30.10.1958 a 1972 – doteraz
Ján Jurky, 1958 – 1960
Božena Samková, 1.4.1959 – 30.6.1959
Anna Kullová /r. Remeňová/, 1959 – doteraz
Ján Krcho, 1.2.1960 – doteraz
Rudolf Majchrák, 22.2.1960 – 30.6.1960
Amália Šimeková, 1960 – 1.1.1964
Mária Husarová, 1960 – 1974
Valéria Zacharová, 1960 – 1964
Irena Kováčiková, 1960 – 61
Anna Urbánková, 1960 – 1964
Mária Nitonová /r. Takáčová/, 1961 – 1.2.1973
Viera Ondrišíková /r. Jurištová/, 1961 -63, 1972 – doteraz
Peter Jaroš, 1961 – 62
Viera Studeničová, 1961 – 1962
Lýdia Rafujová, 1961 – 1963
Lýdia Prívarová, 1962 – 1973
Irena Fričová /r. Kupková/, 1962 – doteraz
Viera Kullová, 1962 – 1966
Elena Halagačková, 1963 – 1964
Justína Dendisová, 9.4.1964 – 30.6.1964
Oľga Cisáriková, 1965 – 15.2.1966
Helena Korňanová /r. Kornetová/, 1965 – 1968
Emília Dunajovcová, 1965 – doteraz
Michal Bandola, 1964 – 1968
Ján Peclér, 1964 – 1972
Anna Kopasová, 1964 – 1966
Ľudmila Krížková, 1964 – 1966
Pavol Bartoš, 1965 – 1975
Dušan Frič, 1.9.1965 – doteraz
Ivan Stranovský, 1965 – doteraz

Anna Gabrišová, 1965 – 15.2.66
Oľga Staroňová, 1966 – 1969
Pavol Mayer, 1966 – 1968
Jana Godavová, 1966 – 67
Iva Doležalová, 1966 – 67
Viktor Slobodník, 1.11.1966 – 1968
Vlasta Ševčíková, 1966 – 1968
Milena Václavská, 1966 – 67
Viera Bobáková, 1966 – 67
Štefánia Vavreková, 1.11.1966 – 30.6.67
Ľudmila Kullová, 1967 – doteraz
Miroslav Telička, 1967 – 1974
Anna Chrobáková, 1.3.1968 – 1971
Viera Padychová, 1968 – doteraz
Viera Glettová, 1968 – 69
Anna Valenčíková, 1968 – 1972
Anna Záhumenská, 1968 – 69
Dana Michalíková, 1968 – doteraz
Terézia Blažeková, 1968 – 71
Jarmila Vyležíková, 1969 – doteraz
Mária Oriješková, 1969 – 73
Anna Jendrišáková, 1970 – 71
Elena Majerníková, 1970 – 71
Mária Jarábková, 11970 – 71
Alena Červencová, 1971 – 1975
Viera Uherová, 1971 – 72
Gréta Chmelárová, 1971 – 1973
AnnaDobrotková, 1973 – doteraz
Pavol Mazúr, 1972 – 1973
Otília Mazúrová, 1972 – 73
Mária Kotyrová, 1972 – doteraz
Viera Šmelková, 1972 – 73
Alojzia Jurgová, 1.2.73 – 1974
Emília Malíková, 1973 – 74
Jana Zvolenčanová, 1973 – 1974
Marta Kultánová, 1973 – doteraz
Milan Packa, 1973 – doteraz
Emília Krkošková, 1973 – 1975
Anna Subkuliaková, 1973 – 75
Jana Činčalová, 1974 – doteraz
Hilária Ivanová, 1974 – doteraz

Eva Dubovská, 1974 – 75

Dana Pišteková /r. Mečarová/, 1974 – doteraz

Božena Hmírová /r. Zajacová/, 1974 – doteraz

Terézia Martauzová, 1974 – doteraz

Viera Kubišová, 1975 – doteraz

Božena Kordeková, 1975 – doteraz

Dušan Kotyra, 1975 – doteraz

Ľudmila Klučková, 1975 – doteraz

Magda Kubalíková, 1975 – doteraz

Zlatica Marschalková, 1975

Z uvedených pôsobí vo Svrčinovci 11 učiteľov, ktorí sa v tunajšej obci narodili /Fričová, Martauzová, Padychová, Ondrišíková, Maťašková, Kullová Anna, Kullová Ľudmila, Kordeková, Maťašek, Šotkovský, Kotyra/.

8 učiteľov sa v obci natrvalo usadilo /Frič, Ondrišík, Hustay, Hustayová, Ševčíková, Mária Kotyrová, Anna Kotyrová, Krcho/.

6 slobodných učiteľiek /Dunajovcová, Vyležíková, Mečarová, Klučková, Dobrotková, Činčalová/ býva v školských bytovkách a ďalších 6 učiteľov denne dochádza na pracovisko z Čadce a blízkeho okolia /Stranovský, Pecka, Dubovská, Hmírová, Ivanová a Kubišová/.

Uvedené osoby a čísla sú z posledného školského roka zápisu 1974/75. Prehľad o učiteľoch a žiakoch ZDŠ pre roč. 1 – 5 vo Svrčinovci u Deja uvádzam osobitne na strane 285 tejto kroniky.

Prehľad organizácie školy vo Svrčinovci Ústredí za jednotlivé školské roky

<i>Škol. rok</i>	<i>Počet tried</i>	<i>Počet roč.</i>	<i>Počet žiakov/ z toho dievčatá</i>	<i>Počet učiteľov</i>	<i>Druh školy</i>	<i>Riaditeľ školy</i>
1945-46	7	8	345/184	9	ŠĽŠ	J. Valach
1946-47	7	5	281/147	7	ŠĽŠ	J. Valach
	2	2	92/42	2	ŠOMŠ	J. Valach
1947-48	6	5	270/134	7	ŠĽŠ	J. Valach
	4	2	153/71	3	ŠOMŠ	J. Valach
1948-49	6	5	278/139	6	NŠ	J. Valach
	5	3	200/91	6	Str.šk.	J. Valach
1949-50	6	5	290/146	7	Nár.šk.	J. Valach
	7	4	269/128	8	Str.šk.	J. Valach
1950-51		5			Nár.šk.	J. Valach
	7	4	262/124	9	Str.šk.	J. Valach
1951-52		5			Nár.šk.	J. Valach
	7	4	271/138	9	Str.šk.	J. Valach
1952-53	7	5	284/140	7	Nár.šk.	J. Valach
	7	4	304/159	9	Str.šk.	J. Valach
1953-54	14	8	435/215	16	OSŠ	J. Valach

1954-55	14	8	451/216	15	OSŠ	J. Valach
1955-56	15	8	456/225	17	OSŠ	J. Valach
1956-57	15	8	485/238	17	OSŠ	J. Valach
1957-58	15	8	497/243	18	OSŠ	J. Valach
1958-59	15	8	513/256	18	OSŠ	J. Valach
1959-60	16	8	561/268	19	OSŠ	J. Valach
1960-61	17	9	597/292	19	ZDŠ	P. Ondrejka
1961-62	18	9	631	20	ZDŠ	Ján Krcho
1962-63	19	9	959	21	ZDŠ	J. Krcho
1963-64	18	9	671/341	21	ZDŠ	J. Krcho
1964-65	20	9	696	26	ZDŠ	J. Krcho
1965-66	22	9	693/346	26	ZDŠ	J. Krcho
1966-67	23	9	713/339	27	ZDŠ	J. Krcho
1967-68	23	9	691/337	26	ZDŠ	J. Krcho
1968-69	23	9	689/352	26	ZDŠ	J. Krcho
1969-70	24	9	695/349	28	ZDŠ	J. Krcho
1970-71	24	9	708/351	28	ZDŠ	J. Krcho
1971-72	26	9	682/343	29	ZDŠ	J. Krcho
1972-73	25	9	695/329	29	ZDŠ	J. Krcho
1973-74	23	9	642/304	31	ZDŠ	J. Krcho
1974-75	24	9	643/302	30	ZDŠ	J. Krcho

Iné udalosti

Prístavba školy

Rastom počtu žiakov školy rozširuje sa i počet tried zhoršujú sa priestorové podmienky školy, a preto sa už od roku 1948 pripravuje prístavba školy. Táto bola schválená až v roku 1957 radou KNV v Žiline. Orientačné a investičné náklady na prístavbu boli schválené v tejto výške:

- vlastný objekt školy a telocvične	2 450 000,-- Kčs
- vonkajšia úprava terénu a kanalizácia	265 000,-- Kčs
- vnútorné zariadenie	70 000,-- Kčs
- vodovodná prípojka a oplotenie	75 000,-- Kčs
- iné a nepredvídané práce	24 300,-- Kčs
Spolu	2 884 300,-- Kčs

Orientačný a časový plán bol schválený takto:

- vypracovanie plánov prístavby	do 30.5.1958
- s prístavbou započítať	do 2. mája 1959
- prístavbu ukončiť	do 15. augusta 1960

Stavba bola ukončená s ročným oneskorením. Školský rok 1960-61 sa začal 7. sept. 1960 pre oneskorenie prác pri adaptácii starej školskej budovy v súvislosti s prístavbou 9-triednej školy s telocvičňou, ktorá nadväzuje architektonicky na starú budovu školy. V adaptačných prácach boli prevedené v hodnote 220 000,-- Kčs nasledovné úpravy – v triedach bola daná parketová úprava, zavedené ústredné kúrenie, vodovod, zmeny v elektrickej prípojke a zavedený školský rozhlas.

S prístavbou telocvične bolo započaté 18. januára 1960 a stavba i s dokončením prístavby novej školy bola odovzdaná do užívania 29. augusta 1961 – v deň 17. výročia Slovenského národného povstania.

Bytové podmienky učiteľov

Boli v povojnových rokoch v obci veľmi slabé. Súčasťou školskej budovy bol jeden byt, ktorý bol v užívaní riaditeľa školy. Ostatní učitelia boli ubytovaní v súkromných domoch tunajších občanov, najčastejšie u Jurgu Ignáca u Kubale, Cypricha Adolfa nad Pohostinstvom, u Mateja a Šimona Jurišovcov v Ústredí, v budove MNV, v dome Františka Kullu v Ústredí, U Dominika Liščáka u Mešky a ďalších.

Bytové podmienky sa postupne riešili výstavbou 6-bytovej jednotky v roku 19... a ďalšej 6-bytovky v roku 1975. Tým bolo poriešené ubytovanie manželských rodín.

V roku 1970 bolo vyriešené i ubytovanie pre slobodných učiteľov nadstavbou školského bytu v starej budove školy, kde sa vybudovalo 5 izieb s ústredným kúrením a sociálne miestnosti. Byty boli zariadené nábytkom – stôl, stoličky, skriňa, valenda.

Školská jedáleň

Činnosť v školskej jedálni sa datuje od 16. mája 1957, keď bola zriadená v priestoroch budovy MNV /v suteréne/. Prvou vedúcou ŠJ bola učiteľka Božena Božeková, kuchárka Mária Kvašňovská /manželka príslušníka obvod. odd. VB/ a pomocná kuchárka Emília Gomolová.

Spočiatku sa stravovalo 60 žiakov a 16 učiteľov. Rozpočet zo štátnych prostriedkov činil 71 500,--Kčs. Po prístavbe novej školskej budovy boli vyčlenené v starej budove školy priestory pre kuchyňu a jedáleň a tak žiaci sa v škol. r. 1962/63 stravujú v školskej budove.

Vo funkcii vedúcich škol. jedálne sa vystriedali títo učitelia – Božena Božeková /1957 – 59/, Jurky Ján /šk. rok 1959/60/, Anna Urbánková /1960 – 62/, Anton Šotkovský /1962/63/, Michal Bandola /1963/64/, Stano Husár /1964 – 65/, Dušan Frič /1965 – 66/ a Pavol Bartoš /1966 – 1975/.

Vedúca kuchárka bola Mária Kvašňovská až do roku 1971, kedy túto funkciu prevzala Kristína Liščáková /1971 – 75/. Pomocné kuchárky boli Emília Gomolová /1957 – 58/, Anna Povrazčáková /1958 – 59/, Kristína Liščáková /1959 – 71/ a Agnesa Lašová /1971 – 75/.

Pracovníci škol. jedálne /vedúca ŠJ, kuchárky/ sú povinní podrobiť sa vstupným a predpísaným lekárskeym prehliadkam. Jedlá sa pripravujú podľa jedálnych lístkov vypracovaných na týždeň vopred. Z jedál sa odoberajú vzorky a uskladňujú v chladničke na čas 24 hod. Na čiastočnú úhradu nákladov na stravovanie prispievajú rodičia príspevkom,

ktorý sa určuje z čistého príjmu na jedného člena rodiny za mesiac. V roku 1975 žiaci ročníkov 1 – 5 platili za obed 3,40 Kčs, žiaci 6. – 9. roč. 4,-- Kčs a učelia 4,50 Kčs.

Školské stravovne sa zriaďujú v zmysle školského zákona a ich účelom je zabezpečiť výživu žiakov počas ich pobytu v škole a vychovávať v deťoch vyživovacie, hygienické a spoločenské návyky a tiež i zhospodárniť prípravu pokrmov.

Školskú jedáleň zriaďuje a spravuje MNV so súhlasom ONV, ktorý ju riadi.

Družobná škola I. ZDŠ Třinec

Družba – v školskom roku 1950 – 51 bola uzavretá družba s českou školou v Jablunkove a táto spočívala vo výmene pedagogických skúseností medzi učiteľmi, výmenou kultúrnych programov, športovými súťažami žiakov a dopisovaním medzi žiakmi. Táto trvala až do škol. roka 1960 – 61, kedy uzavrel s našou školou patronátnu zmluvu dielenský výbor ROH – dopravné oddelenie Třineckých železniari. Súčasťou tejto zmluvy bolo i uzavretie družby s I. českou a I. poľskou Osemročnou strednou školou, nad ktorými ma dopravný závod Třineckých železniari patronát.

Patronátny závod pomáha škole po materiálnej stránke vybavovaním školských dielní, poskytovaním autobusu na výlety, či exkurzie, i zakúpením odmien pre žiakov za dobrý prospech a reprezentáciu školy. Patronátna zmluva bola ukončená v roku 1970 na podnet výboru ROH dopravného závodu a zanikla i družba s poľskou školou.

Družobné styky medzi I. českou školou v Třinci a tunajšou školou pokračujú a úspešne sa rozvíjajú cez metodické združenia a predmetové komisie škôl, cez činnosť pionierskych organizácií, výmenu skúsenosti vedenia škôl a výborov revoluč. odborového hnutia /ROH/.

V rokoch 1956 – 60 mala tunajšia škola uzavretú patronátnu zmluvu s Okresným stavebným podnikom v Čadci. Tento závod pomáhal po materiálnej stránke, prácami pri oplotení školy /1956/ a zakúpaním darov pre najúspešnejších žiakov.

Spisovateľ Peter Jaroš

Dnes už známy predstaviteľ mladej generácie súčasnej slovenskej prózy. Jeho obľúbenou tematikou je dedina, domov, detstvo, súčasnosť, spracovaná prostriedkami modernej prózy, často i s groteskným a parodickým ladením.

Peter Jaroš sa narodil 22.1.1940 v liptovskej obci Hybe. Na Filozofickej fakulte univerzity Komenského absolvoval štúdium slovenčiny a ruštiny v rokoch 1957 – 1962. V poslednom roku štúdia, v školskom roku 1961 – 62 bol na povinnej pedagogickej praxi na tunajšej ZDŠ vo Svrčinovci – Ústredí a na toto jednoročné učiteľské pôsobenie si spomína v časopise Romboid /literárnokritický mesačník slovenského literárneho fondu/ takto:

„V poslednom, piatom ročníku filozofickej fakulty, začali s nami odrazu experimentovať a poslali nás písať diplomovky do terénu, ako sa tomu vtedy vravelo. Málokomu sa chcelo odchádzať z Bratislavy, ale ja dodnes neľutujem, že som skoro celý rok pobudol na Kysuciach vo Svrčinovci. Učil som na škole, písal diplomovku, dokončoval rozpísanú väčšiu novelu či románik Poludnie na terase a žil v Svrčinovci intenzívnym životom. Mal som dvadsaťdva rokov a býval u pani Kullovej, ktorá nejaký čas predtým ovdovela. Muž jej zahynul nešťastnou

náhodou v železiarňach v Třinci. Troje detí mala už našťastie na vlastných nohách, boli starší ako ja, jedno mladšie. Býval som u nich v podkrovnej manzardke a písal, obrazne povedané, často od rána do večera. Syn domácej, Fero, o rok starší, mi však našťastie občas zabúchal na dvere a zakričal na mňa: „Nepíš už toľko, pod' radšej so mnou na zálety!“ Bol som mladý, slobodný, nuž nič mi nebránilo ísť s Ferom na zálety, alebo si posedieť s Kysučanmi v krčme, či doma pri dobrých rozhovoroch. Vo Svrčinovci som však poriadne narazil na Jilemnického. Celého som si ho tam prečítal a mocne na mňa zapôsobil. Trvalo mi však ešte pár rokov, kým som tento zážitok z Jilemnického nejako zužitkoval.“

Tak teda v našej obci pôsobili dvaja učitelia – spisovatelia, zhodou okolností, s rovnakými iniciálkami P. J. a možno povedať i s rovnakými peknými spomienkami na dni prežité vo Svrčinovci.

Beseda s M. Krnom a J. Gregorom

Tunajšiu školu navštívili a besedovali so žiakmi pri príležitosti 60. výr. narodenia P. Jilemnického /23. marca 1961/ spisovatelia Miloš Krno a Gregor. Do školskej kroniky napísali: „Strávil som milé chvíle medzi žiakmi školy, ktorí prežívajú dni o akých sníval Peter Jilemnický. Prajeme súdruhom učiteľom veľa úspechov vo vyučovaní, prajeme žiakom veľa chuti do učenia, čítania. - 23.3.1961 – Krno, Gregor“

Beseda s básnikom

V školskom roku 1968 – 69 školu navštívil a besedoval so žiakmi básnik T. H. Florian. Žiaci školy zarecitovali jeho báseň „Verš o sebe“, k čomu povedal: „...veľmi ma udivilo, že som počul túto báseň, ktorá bola napísaná v Paríži vtedy, keď som mal tridsať rokov. Takto sa na ňu treba dívať a poznať.“

Pamätná izba Petra Jilemnického

Pri príležitosti 70. výročia narodenia Petra Jilemnického boli vo Svrčinovci okresné slávnosti s otvorením „Pamätnej izby Petra Jilemnického“ v budove školy za vrchami U Deja, za účasti spisovateľov /Mináč, Plávka/, vedeckých pracovníkov /dr. B. Truhlára/ a početných hostí. Z príležitosti tohto výročia každý rok sa bude konať vo Svrčinovci okresná súťaž v prednese poézie a prózy – „Jilemnického dni“.

Škola u Deja

Zápisy za škol. roky 1945 – 49 uvádzam na str. 236 -249. Pretože z viacerých škol. rokov chýbajú, uvádzam len organizáciu školy získanú z dostupných triednych výkazov – podklady pripravila terajšia riaditeľka školy Anna Kullová.

Škol. rok	Počet tried	Počet žiakov	Meno riad. školy	Učitelia
1945 – 46	2	78	Šefránka	Šušková
1946 – 47	2	64	Šušková /12.12./ Šefránka /13.12./	Michnicová, Alberty Mária Augustínová
1947 – 48	2	66	Danková A.	Valášiková

1948 – 49	2	51	Marg. Ižová	Zl. Hrončoková Babíková
1949 – 50				
1950 – 51				
1951 – 52				
1952 – 53				
1953 – 54				
1954 – 55				
1955 – 56	1	44	Št. Kullová	
1956 – 57	2	46	Kullová	Janáčková
			A. Duchoň /10.11./	Duchoňová
1957 – 58	2	45	Duchoň	Duchoňová
1958 – 59	2	53	Duchoň	Duchoňová
1959 – 60	2	54	Duchoň	Duchoňová
1960 – 61	2	49	Duchoň	Duchoňová
1961 – 62	2		Klimák	Studeničová
1962 – 63	1	23	Frič Dušan	-
1963 – 64		63	Ševčíková	
1964 – 65			Dejčík	
1965 – 66	2		Babic	Kminková
1966 – 67	2		Babic	Kminková
1967 – 68				
1968 -69				
1969 – 70			Babic	Jurgová
1970 – 71				
1971 – 72				
1972 – 73	2	32	Kullová Anna	Malíková
1973 – 74	2	33	Kullová Anna	Maťašková Agn.
1974 – 75	2	37	Kullová Anna	Maťašková Agn.

Materská škola

Rozvíjajúci sa priemysel a služby potrebujú nové pracovné sily, a preto stále pribúda na všetkých pracoviskách počet zamestnaných matiek. Školská správa spolu s národnými výbormi a závodmi snažia sa rozširovať sieť materských škôl, lebo tým okrem hospodárskych a sociálnych problémov plnia a zabezpečujú výchovu pokolenia pre socialistickú spoločnosť.

Materská škola nadväzuje na výchovu dieťaťa v rodine, rozvíja osobnosť dieťaťa od troch do šiestich rokov a pripravuje ho pre vstup do základnej školy. Náklady spojené s poskytovaním výchovnej starostlivosti o deti v materskej škole uhradzuje národný výbor. Rodičia prispievajú na stravu detí čiastočnú úhradu nákladov, ktorá sa ustanovuje z príjmu rodičov a počtu členov rodiny.

Detská opatrovňa r. 1947

Materská škola vo Svrčinovci bola zriadená v roku 1947 – bola to vtedy takzvaná Detská opatrovňa. Spočiatku časť rodičov nemala dôveru k tomuto výchovnému zariadeniu pre nepochopenie a zároveň i šírenie sa hlasov, že štát chce zobrať rodičom deti. No nie všetci mali takéto názory, využili túto možnosť opatrovateľskej starostlivosti a veľmi si ju cenili.

Detská opatrovňa bola zriadená v starej obecnej škole u Cyprichov, kde bola vyčlenená pre túto činnosť jedna trieda. Prvou učiteľkou – opatrovateľkou bola

Od 23.10.1947 do 30.11.1948 opatrovateľku vykonávala Natália Šalmová, terajšie meno Ševčíková, učiteľka základnej školy vo Svrčinovci. Na svoje vychovávateľské roky spomína takto: „V detskej opatrovni vo Svrčinovci bolo zriadené jedno oddelenie s poldennou starostlivosťou o deti v čase od ôsmej do pätnástej hodiny. Počet detí nebol stabilný, denne sa menil podľa potreby rodičov. Okrem mňa tam pracovala školníčka Veronika Stavová /rod. Šušková/, ktorá zároveň pripravovala pre deti stravu – obyčajne polievku a chlieb. Na stravovanie detí prispieval Okresný školský inšpektorát v Čadci, časť platili rodičia podľa počtu dní, kedy mali deti v opatrovni. Zariadenie miestnosti /triedy/ bolo veľmi skromné: niekoľko drevených lavíc okolo stien a kuchynský stôl. Výchovnovzdelávacia činnosť bola zameraná na hry s deťmi, nácvik piesní a básní a rozvoj detskej reči. V novembri 1948 sa zrútila časť starej školskej budovy a činnosť detskej opatrovne sa ukončila.“

Materská škola

V roku 1959 bola zriadená materská škola v priestoroch súkromného domu občana Mateja Jurištu v ústredí, kde bola prenajatá jedna miestnosť, ktorá slúžila za herňu, jedáľňu. Strava pre deti bola pripravovaná v jedálni základnej školy. Učiteľkou bola Ľudmila Poláková, upratovanie robila Anna Kubalíková /rod. Benčíková z Čierneho/. Starostlivosť o deti bola poldenná.

V školskom roku 1962 – 63 činnosť v materskej škole bola začatá v priestoroch základnej deväťročnej školy, kde pre jej prevádzku boli vymedzené v starej časti budovy 2 triedy. Vyučovanie bolo celodenné s jedným oddelením, v ktorom bolo 30 žiakov.

I keď sa podmienky pre prácu zlepšili, nemožno ich považovať za dobré. Učebne slúžili za jedáleň, herňu i spálňu. Zariadenie bolo skromné – 10 detských stolov, 60 stoličiek, 30 lehatiek, niekoľko hračiek. Skriňa a katedra boli zapožičané od riaditeľstva ZDŠ. Šatňa bola umiestnená na chodbe /vešiaky a lavičky na obuv/, nebola uzamknutá, WC a umyvárňa samostatná.

O organizácii materskej školy za jednotlivé školské roky uvádzam tieto údaje:

Škol. rok	Počet žiakov	Počet tried	Riaditeľka	Učiteľky	Upratovačka
1962 – 63	30	1	Šotkovská Št.	Smičíková E.	Jurištová T.
1963 – 64	30	1	Šotkovská Št.	Kotyrová Mária /odišla na MD/ Krchová O.	Jurištová T.
1964 – 65	30	1	Kotyrová Mária	Šotkovská Št.	Jurištová T.

V ďalších rokoch /1965 až 1974/ sa organizácia školy a kádrové obsadenie nemení. Riaditeľka školy je Mária Kotyrová od Mišov, učiteľka Štefánia Šotkovská /pol roka ju zastupovala v šk. roku 1967 – 68 Emília Kadelová/, upratovačka Terézia Jurištová.

Treba pripomenúť, že záujem o zaškolenie detí v materskej škole každým rokom stúpал, no pre nedostatok priestorov nebolo možné vyhovieť mnohým žiadostiam rodičov.

Celkovo kladne je hodnotená práca učiteliek MŠ vo Svrčinovci, pretože i za sťažených podmienok dobre plnili učebné plány, a aktívne sa zapájali do verejno-prospešnej práce, čo potvrdzuje i nasledovná činnosť: príprava kultúrneho programu so žiakmi na slávnosti v obci, činnosť v Zbore pre občianske záležitosti pri MNV vo Svrčinovci, prednášky pre rodičov s tematikou výchovy detí, organizovanie výletov detí s rodičmi do ZOO v Ostrave a v Bojniciach a ďalšie výchovné podujatia.

Združenie rodičov a priateľov školy

V skratke ZRPŠ – bolo na tunajších školách zriadené v školskom roku 1949 – 50 podľa vládneho nariadenia z 10. mája 1949 čís. 129 Zb. o zriaďovaní a činnosti ZRPŠ /pozri Školské zvesti 1949, strana 395/.

Jeho hlavnou úlohou je koordinovať jednotu výchovného pôsobenia školy a rodiny, v zhode so školskou politikou pôsobiť na rodičov a žiakov, oboznamovať rodičov s ideologickým a politickým poslaním a úlohami školy, pomáhať škole pri výchove žiakov, najmä v mimotriednej, mimoškolskej a mimopracovnej činnosti, pomáhať škole pri výchove žiakov k voľbe povolania a pri spolupráci školy so strediskami pre voľbu povolania a podnikmi, pomáhať riešiť prípady žiakov s výchovnými ťažkosťami a pri ochrane mládeže pred škodlivými vplyvmi.

Materiálna podpora ZRPŠ, ktorú škole poskytuje, sa zameriava predovšetkým na zlepšenie podmienok pre polytechnické vyučovanie, na rozvoj mimotriednej a mimoškolskej činnosti žiakov a to na akcie, ktoré sa podľa platných predpisov neuhradzujú z rozpočtu národného výboru, napríklad na záujmovú činnosť, súťaže, kultúrne akcie, exkurzie a zájazdy, športovú a turistickú činnosť, rekreáciu žiakov, na večné odmeny za výborný prospech, či vzornú reprezentáciu školy. V tomto rozsahu boli plne finančné prostriedky združenia vynakladané. Napríklad pre turistickú činnosť boli zakúpené stany, nafukovacie matrace a spacie vaky, hradené cestovné na plavecký výcvik žiakov, dresy pre športové krúžky, materiál pre technické krúžky a ďalšie už vyššie uvedené akcie školy.

Celú činnosť riadi výbor združenia, ktorý je 5 – 15 členný s funkcionármi: predseda, podpredseda, tajomník, hospodár a ďalší členovia. Prvým predsedom bol František Kulla, vedúci predajne Budúcnosť a tajomníčkou učiteľka Anna Ličková. Vo funkcii predseda bol Adolf Cyprich /1958 – 66/ s tajomníčkou Kozovou /učiteľka/ a Kvašňovským /členom ZNB/. V rokoch 1966 – 1969 vo funkcii predsedu ZRPŠ je Bohuš Kulla, ktorý náhle zomrel na ťažkú chorobu a výbor združenia volí nového predsedu Františka Zákopčana, ktorý túto funkciu vykonáva doteraz. V ďalších funkciách súčasného výboru ZRPŠ sú: František Beleš /podpredseda/, Ľudmila Kullová /učiteľka, tajomníčka/, Vlastimil Řeháček /hospodár/.

Výbor združenia zvoláva dvakrát do roka členskú schôdzu ZRPŠ, na ktorej sa hodnotí činnosť združenia a riešia i zásadné otázky výchovy a vzdelávania žiakov, pedagogickej osvetu medzi rodičmi a schvaľujú financie /rozpočet/ za bežné obdobie.

Dôležitou formou činnosti ZRPŠ sú i triedne schôdzky rodičov triedy, ktoré vedú triedny učiteľ a dôverník volený z rodičov. Tieto sa konajú spravidla raz za štvrtroka a zameriavajú sa na problémy výchovy a vzdelávania žiakov príslušnej triedy.

Riaditeľ školy sa zúčastňuje na schôdzach výboru združenia s poradným hlasom a oboznamuje výbor a na členských schôdzkach rodičov s konkrétnymi úlohami, ktoré vyplývajú pre školu zo smerníc orgánov školskej správy, z pracovného plánu školy, z rozboru súčasného stavu učebno-výchovnej práce na škole.

Personálna pomoc ZRPŠ pri vedení záujmových krúžkov a pionierskych oddielov, ktoré má združenie na úseku výchovy mimo vyučovania zabezpečovať. Ide totiž o dlhodobú prácu s deťmi, značne náročnú na čas. V tomto smere veľmi dobre pracoval krúžok geologický, ktorý viedol podpredseda ZRPŠ Ing. František Beleš, ktorý na celoslovenskej súťaži získal prvé, druhé a štvrté miesto. Veľmi dobrá je i činnosť modelárskeho krúžku, ktorý vedie rodič Pavol Šimurda, zamestnaný u ČSD. Okrem okresných úspechov, zúčastňoval sa i na súťažiach v rámci stredoslovenského kraja. Úspešná bola činnosť i krúžku mladých chovateľov drobných hospodárskych zvierat, ktorý viedol Peter Pajonk, predseda spolku chovateľov. Okrem týchto treba vyzdvihnúť i činnosť krúžku futbalistov /žiacov/, ktorý viedli rodičia Štefan Zákopčan, robotník závodu Tatra Čadca, ktorý vykonával i funkciu predsedu ZRPŠ pri Materskej škole vo Svrčinovci a Ján Padych, teraz na dôchodku, dlhoročný futbalista miestneho futbalového klubu.

Pionierska organizácia

Dôležitým činiteľom pri výchove žiakov, okrem školy a rodiny, je i pionierska organizácia, ktorá bola schválená na zjednocovacom zjazde československej mládeže v dňoch 23. – 24.4.1949.

V školskom roku 1949 – 50 zakladali sa pri školách pionierske skupiny, v ktorých výchovní pracovníci sa usilovali vytýčiť konkrétne úlohy pre pionierske kolektívy na určité obdobie, alebo aj na celý školský rok.

„V školskom roku 1949 – 50 bola založená i školská organizácia pionierov vo Svrčinovci a tvorili ju 3 pionierske oddiely s 10-timi družinami, v ktorých pracovalo 100 pionierov.“ Takto sa uvádza v školskej kronike o vzniku pionierskej skupiny vo Svrčinovci, i keď na druhej strane pri zápise školského roku 1950 – 51 sa uvádza, že „úradne bola založená skupina pioniera dňa 29.5.1951 pri príležitosti osláv 30. výročia založenia KSČ.“ Pochopiť dá sa to tým, že konkrétne programy v súlade s ročným obdobím a preberaným učivom vyšli až v roku 1950. Súčasne vychádzal najpotrebnejší metodický materiál a prebiehalo sústavné školenie pionierskych pracovníkov.

A až v tomto období začínajú skutočne žiť pionierske kolektívy. Spomeniem len niektoré podujatia. Najskôr to bola Súťaž radostnej práce, v ktorej PO chcela dokázať opodstatnenie svojej existencie. V školskom roku 1951 – 52 organizovala pionierska orgnizácia pomoc

kórejskému ľudu a jeho deťom pod názvom Kórejským deťom, z čoho vznikla akcia Bager pre Koren. V školskom roku 1957 – 58 sa plnili úlohy v rámci Roku pionierskej pomoci republike, nasledujúci rok bol Rok pionierskych činov. K 10. výročiu oslobodenia našej vlasti Sovietskou armádou zorganizovali v pionierskych kolektívoch hru Smer Praha. Významný výchovný proces zaznamenala aj veľká expedícia „Za červenou zástavou“, zorganizovaná pri príležitosti vzniku KSČ. K 15. výročiu vzniku PO vyvrcholila pionierska výprava „Vždy pripravený“. Konkretizáciou cieľov brannej výchovy boli pionierske hry „Signál-5“ a „Signál“, ďalej to boli hry „Za červenou hviezdou“, expedícia „Za prvými pioniermi“, hnutie „Smelých pionierskych činov“ a z príležitosti 25. výročia vzniku PO putovanie pod názvom „Budovať a brániť socialistickú vlasť buď pripravený“.

Za uvedenými pionierskymi hrami sa skrýva množstvo hodín odpracovaných pri úprave verejných priestranstiev obce, školy, pri vysádzaní lesných a ovocných stromčekov, tony odpadového papiera, textilu a železa. Bohatá je i technická a prírodovedná činnosť. Rozvíja sa estetická činnosť – spevácky súbor pod vedením učiteľa Tibora Trunvalktera, hudobno-inštrumentálny súbor vedený učiteľmi Róbertom Sladkom a Štefanom Hustayom, divadelný súbor vedený Štefanom Hustayom, tanečno-spevácky súbor pod vedením učiteľov Ondrišíka Pavla a Šotkovského Antona, bábkarský krúžok vedený učiteľkou Irenou Fričovou a výtvarný krúžok vedený Jánom Krchom. Veľmi dobre pracoval hádzanársky krúžok chlapcov a dievčat, niekoľkonásobný víťaz okresnej pionierskej ligy vedený učiteľom Ivanom Stránovským. Príkladná bola i pomoc pionierov poľnohospodárstvu pri čistení lúk a pasienkov, no najmä pri zbere zemiakov. Mimoriadna pozornosť bola venovaná i zberu liečivých rastlín, šípok a pomarančových šúp.

Pri vyratúvaní dosiahnutých úspechov nemôžem nespomenúť tých, ktorí počas tejto 25-ročnej činnosti PO boli na čele pionierskej skupiny, ktorá niesla meno „Pionierska skupina Petra Jilemnického“. Boli to títo skupinoví vedúci PO:

Alžbeta Eliašová /1950 – 51/

Ľudmila Jablonecká, rod. Chrvalová /1952 – 1957/

Marta Jochmanová /1957 – 58/

Edita Kleštincová /1958 – 60/

Ján Krcho /1960 – 61/

Amália Šimeková /1961 – 63/

Stanislav Husár /1963 – 67/

Ivan Stranovský /1967 – 68/

Miroslav Telička /1968 – 69/

Tukovččáková /1969 – 70/

Ladislav Melicher /1970 – 72/

Pavol Ondrišík /1972 – 73/

Tibor Jančarik /1973 – 74/

Anna Sobkoliaková /1974 – 75/

Závěrečná klauzula

Kronika bola začatá písať v roku 1926 a písali ju miestni učitelia.

/pozn.: záverečnou klauzulou bola ukončená I. kniha Kroniky Obce Svrčinovec/